

DR EUGENIUSZ SIWIK

jest absolwentem AM w Białymstoku. Ukończył również studia w Wyższej Szkole Zarządzania i Prawa w Warszawie. Jest specjalistą II stopnia ginekologii i położnictwa. Był asystentem wybitnego naukowca prof. Stefana Soszki, a także prof. H. Gadomskiej, prof. T. Koszarowskiego. Równocześnie pracował w Towarzystwie Rozwoju Rodziny razem z prof. Z. Lwem-Starowiczem. W 1990 r. stworzył system porodów naturalnych w Polsce, który odniósł spektakularny sukces – śmiertelność okołoporodowa noworodków zmniejszyła się z 25 do 7,5 proc. w 2002 r. W pierwszym roku porody naturalne były przeprowadzane w domu, następnie w prywatnej klinice. To był również początek ogólnopolskiej akcji „Rodzić po ludzku”. Zajmuje się propagowaniem sztuki zdrowia i długowieczności. Obecne hobby to studia nad inteligencją emocjonalną i duchową. Wegetarianin od urodzenia. Od 13 lat wykonuje w 11 miastach Polski zabiegi wazektomii i poświęcił się tej dziedzinie. Główną siedzibą i jednocześnie nowoczesną Kliniką Wazektomii jest Centrum Planowania Rodziny w warszawskim Wilanowie

Skuteczna antykoncepcja dla mężczyzn

Wokół tego zabiegu narosło wiele mitów. Tymczasem przecięcie i podwiązanie nasieniowodów jest bezpieczne, proste i bezbolesne. Nie oznacza także trwałego pozbawienia mężczyzny szansy na zostanie ojcem

TEKST DR EUGENIUSZ SIWIK, GINEKOLOG,
SPECJALISTA OD WAZEKTOMII

PO WAZEKTOMII jądra pracują normalnie, wytwarzając hormony. Ale plemniki znikają z nasienia, bo mają odciętą do niego drogę

W

iększość dostępnych metod antykoncepcyjnych (hormonalnych, chemicznych i mechanicznych) przeznaczona jest dla kobiet, mężczyznom – w powszechnej świadomości – ciągle pozostaje jedynie niewygodna prezerwatywa. Choć wąż pigułki antykoncepcyjnej dla panów przewija się w mediach nieprzerwanie od lat 80., a naukowcy intensywnie nad nią pracują, to nie zanoszą się na to, aby szybko pojawiła się w sprzedaży.

Tymczasem doskonałym sposobem zapobiegania niechcianej ciąży jest wazektomia, metoda powodująca okresową niepłodność mężczyzny. Jej nazwa (łac. vasotomia) to zbitka dwóch terminów, łacińskiego vas – naczynie oraz greckiego ektomia – wycinać. Zabieg wazektomii polega na przecięciu i podwiązaniu nasieniowodów, którymi plemniki dostają się do nasienia. W ten

sposób w spermie mężczyzny, który się jej poddał, nie będzie plemników, co uniemożliwi zapłodnienie.

JAK TO SIĘ ROBI

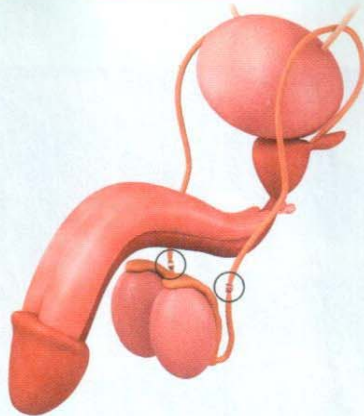
Zabieg wazektomii nie jest szczególnie skomplikowany i nie wymaga specjalnych przygotowań. Obecnie wykonuje się go w znieczuleniu miejscowym, które podawane jest ciśnieniowo, bez klucia skóry igłą, a jego dawka jest kilkakrotnie mniejsza niż przy tradycyjnej metodzie znieczulenia. Nie ma więc zagrożenia komplikacjami, które mogą pojawić się przy zastosowaniu pełnej narkozy.

Po zlokalizowaniu nasieniowodu chirurg bez użycia skalpela rozwarstwia skórę specjalnymi kleszczykami (peanem). Nie ma nacięcia, więc nerwy i naczynia krwionośne pozostają nienaruszone. Po rozwarstwieniu skóry nasieniowód jest izolowany z pięciu osłonek i uwidoczony do dalszych procedur. Następnie

FAKTY

Wazektomia w Polsce i na świecie

◆ Zabieg wazektomii w Polsce najczęściej wykonują mężczyźni pozostający w szczęśliwych związkach, którzy decyzję podjęli razem z partnerką. Single stanowią zaledwie 2-3 proc. pacjentów, najliczniejszą grupą są żonaci mężczyźni w wieku 25-35 lat (ok. 70 proc.). Brakuje jednak wiarygodnych danych co do liczby Polaków po wazektomii. WHO szacuje, że z tej metody skorzystało już 100 mln par na całym świecie (włącznie z Chinami ponad 100 mln). W USA wykonuje się ok. 600 tys. zabiegów rocznie, w Kanadzie, gdzie zabieg jest refundowany przez państwo, przeszedł go co trzeci mężczyzna, a w Nowej Zelandii – co drugi. Tylko niewielki procent mężczyzn decyduje się po latach na rewazektomię (głównie wtedy, gdy mają nową partnerkę). W USA rocznie korzysta z tej możliwości 3-4 proc. mężczyzn, w Polsce 0,05 proc.

zakłada się w dwóch miejscach nierozpuszczalne szwy, wycina pomiędzy nimi kilka milimetrów nasieniowodu, a ujścia światła nasieniowodów są koagulowane (zbędna tkanka jest niszczona wysoką temperaturą). Zabezpieczone w ten sposób nasieniowody wsuwa się z powrotem delikatnie do moszny. Na rozwarstwioną skórę nie zakłada się szwów, niewielkie ranki są opatrywane i zablizniają się po ok. trzech dniach, prawie nie pozostawiając blizn.

Zabieg wazektomii zazwyczaj trwa od 7 do 10 minut, jednak w zależności od anatomii przebiegu nasieniowodu może zająć do 30 minut. Nie jest po nim potrzebna rekonwalescencja, pacjent od razu może wrócić do swoich codziennych aktywności, powinien tylko przez tydzień zrezygnować z nadmiernego wysiłku.

Pod względem prostoty wykonania można wazektomię porównać do założenia wkładki wewnątrzmacicznej czy spirali u kobiet. Użycie peanu zamiast skalpela ogranicza ryzyko krwawienia lub infekcji, u niektórych pacjentów może wystąpić wprawdzie silniejsze bóle, ale ustępuje ono najczęściej samoistnie, bez konieczności używania środków przeciwbólowych. Wśród niepożądanych efektów wazektomii wymienia się także wystąpienie małego krwiaka lub mikrouszkodzenie nerwu, ale skutki te zanikają już po kilku dniach od zabiegu.

BRAK PLEMNİKÓW W SPERMIE

Po wazektomii jądra pracują normalnie, utrzymując produkcję i hormonów (testosteron), i plemników, jednak te ostatnie przestają pojawiać się w nasieniu, gdyż mają odciętą do niego drogę. Męska sperma wygląda więc tak samo, ale traci swoją zapładniającą funkcję. Jednocześnie, co jest ważne, funkcje seksualne i hormonalne zostają zachowane, dlatego mężczyźni po wazektomii nie zmienia się ani głos, ani owłosienie, ani inne przejawy męskości. Nie spada także libido, a nawet może się podnieść, ze względu na uwol-

NA TEMAT

Prawo a wazektomia

◆ **WAZEKTOMIĘ** wykonuje się dzisiaj legalnie w ponad 40 krajach świata, gdzie traktowana jest jako skuteczna antykoncepcja dla mężczyzn i uważana za formę kontroli urodzin. Mówi o tym wyraźnie prawo m.in.: Austrii, Danii, Finlandii, Norwegii, Szwecji, Wielkiej Brytanii, Japonii, Panamy, Singapuru oraz niektórych stanów USA (w pozostałych wazektomia jest zgodna z prawem, ponieważ nie została wyraźnie zakazana). W niektórych państwach, np. w Salwadorze, podwiązanie nasieniowodów jest legalne na mocy rozporządzeń ministerialnych. W wielu krajach wazektomia jest dopuszczalna, ponieważ przepisy prawne wyraźnie jej nie zakazują – należą do nich Australia, Francja, Holandia, Luksemburg, Chiny, Korea Południowa, większość byłych krajów Wspólnoty Brytyjskiej, niektóre stany USA oraz państwa, których prawodawstwo wywodzi się z ustawodawstwa angielskiego lub z prawa zwyczajowego (np. w Indiach). W Polsce brak jest przepisu jednoznacznie zakazującego wykonywania wazektomii. Wątpliwości i nieporozumienia dotyczące legalności tego zabiegu wynikają ze skrajnych interpretacji art. 156 par. 1 pkt 1 Kodeksu karnego, który stwierdza: „kto powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci pozbawienia zdolności płodzenia, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”. Mowa jest o trwałych skutkach, tymczasem wazektomia jest zabiegiem odwracalnym i nie powoduje pozbawienia mężczyzny zdolności płodzenia (jądra produkują plemniki). W tym kontekście wazektomia jest pojmowana jako legalna, zgodna z polskim prawem.

nienie się od psychicznej blokady, jaką jest niechciana ciąża.

Zabieg wazektomii należy do najbardziej skutecznych metod antykoncepcji. Wskaźnik Pearl, który określa ryzyko zajścia w ciążę pomimo prawidłowego stosowania metody antykoncepcyjnej, oscyluje w jej przypadku w granicach 0,2 – co w 99,9 proc. chroni przed zapłodnieniem partnerki.

Mężczyzna może podjąć aktywność seksualną już kilka dni po zabiegu, nadal jednak zaleca się używanie środków antykoncepcyjnych, np. prezerwatywy, przez kolejne dwa miesiące, gdyż w reszcie nasieniowodów oraz kanałkach prostaty mogą znajdować się wcześniej wyprodukowane plemniki i przenikać do spermy. Skuteczność wazektomii bada się w 8. i 12. tygodniu po zabiegu, wykonując test na obecność żywych plemników w ejakulacie. Kiedy ich brak, seks z partnerką jest całkowicie bezpieczny.

PLUSY WAZEKTOMII

Wazektomia jest bezpieczniejsza dla organizmu ludzkiego niż popularne metody antykoncepcji proponowane kobietom. Stosowanie przez nie tabletek czy plastrów (plastry uszkadzają wątrobę 20 razy częściej niż tabletki) może powodować m.in. powstawanie zakrzepów, problemy z zajściem w ciążę po zaprzestaniu ich przyjmowania, problemy z układem krążenia, nudności, wymioty oraz biegunki, wylewy krwi do mózgu. Partnerzy, którzy zdecydowali się na zabieg wazektomii, jako główny powód swojej decyzji wskazują właśnie chęć zdjęcia z partnerki kłopotliwego i szkodliwego dla zdrowia obowiązku dbania o regulację urodzin.

Podwiązanie nasieniowodów nie tylko uwalnia kobiety od obciążających ich zdrowie farmakologicznych i mechanicznych środków „anty”. Może także wpłynąć na wydłużenie życia mężczyzny, badania wskazują bowiem, że panowie, którzy się mu poddali, częściej odwiedzają lekarza i bardziej dbają o zdrowie.

Wolność od strachu przed niechcianą ciążą ma także pozytywny wpływ na małżeństwo – szacuje się, że wazektomia w 78 proc. poprawia relacje partnerskie, podnosi zadowolenie z życia seksualnego, a wśród par, które się na nią zdecydowały, spada współczynnik rozwodów. Jest także ekonomiczną metodą antykoncepcyjną – kosztuje ok. 2 tys. zł, czyli tyle, ile trzyletni zapas tabletek antykoncepcyjnych, a jej niezawodność jest bezterminowa.

CZY JEST ODWRACALNA?

Jeśli mężczyzna z różnych powodów chce przywrócić płodność, przeprowadza się zabieg rewazektomii, podczas którego na wyizolowane końce nasieniowodów zakłada się szwy, które przyciągają je do siebie, umożliwiając wzrost i ponowne udrożnienie nasieniowodów. Taki zabieg jest kosztowniejszy

(ok. 10 tys. zł) i bardziej skomplikowany (wykonywany w pełnej narkozie). Dodatkowo rewazektomia jest skuteczna w 40-70 proc., dlatego mężczyzna przed poddaniem się zabiegowi wazektomii musi zostać szczegółowo poinformowany o ryzyku trwałej niepłodności. Lekarze wskazują na to, że wazektomia jest więc metodą przeznaczoną głównie dla panów żyjących w stałych związkach, którzy mają już dzieci, jak również dla tych, którzy zdecydowali, że nie chcą mieć żadnego potomstwa (po konsultacji z psychologiem).

Nieudany zabieg rewazektomii nie oznacza jednak niemożności zostania ojcem. Lekarz może pobrać nasienie bezpośrednio z najądrza mężczyzny w celu przeprowadzenia zabiegu in vitro. Istnieje także możliwość zdeponowania przed zabiegiem nasienia w banku spermy. **N**

FAKTY

Światowy Dzień Wazektomii

◆ W 2013 r. reżyser Jonathan Stack oraz urolog dr Doug Stein ufundowali Organizację Światowego Dnia Wazektomii (WVDO – World Vasectomy Day Organisation). Jej celem jest popularyzowanie wazektomii, szczególnie w krajach słabo rozwiniętych oraz tam, gdzie zabieg jest mało dostępny z powodu niezrozumienia jego istoty. WVDO zachęca też do angażowania się w ogólnoswiatową debatę na temat planowania rodziny.

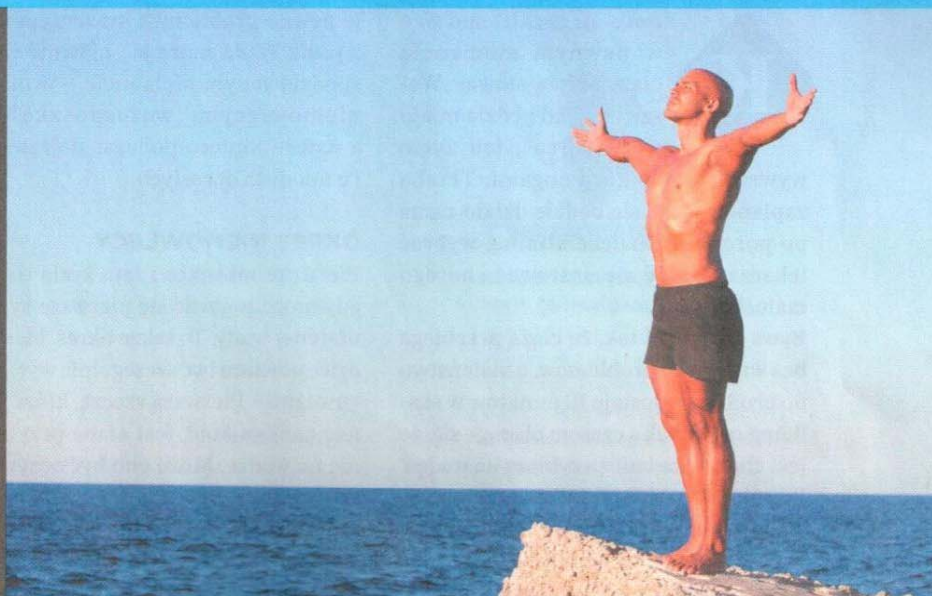
Światowy Dzień Wazektomii przypada w listopadzie. W 2014 r. ponad 100 lekarzy z 25 krajów przeprowadziło w ciągu 24 godz. ponad 1500 zabiegów wazektomii; jeden był transmitowany on-line. W 2014 r. w obchodach po raz pierwszy wzięła udział też Polska.

REKLAMA

Wazektomia.com

ANTYKONCEPCJA DLA MĘŻCZYŹN

Operujemy w całej Polsce

Centrum Planowania Rodziny
ul. Kazachska 5
Warszawa / Wilanów

22 849 17 99
502 602 568

www.wazektomia.com
www.wazektomiablog.com
facebook.com/Wazektomia
siwikm@wazektomia.com